

การจัดการความรู้
(Knowledge Management : KM)

เรื่อง การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย

โดย ฝ่ายบริหารทั่วไป
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งมีภารกิจหลักในการส่งเสริมสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและขับเคลื่อนตามนโยบายรัฐบาลเพื่อพัฒนาสหกรณ์ แก้ไขปัญหาหนี้ พร้อมกับสร้างอาชีพ สร้างรายได้ มีนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย การดำเนินมาตรการพักชำระหนี้เกษตรกรสมาชิก การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ค่างาน และสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ระหว่างพักชำระหนี้ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ได้แก่ โครงการสนับสนุนเงินกู้ กพส. (โครงการส่งเสริมอาชีพสมาชิกสหกรณ์) เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ค่างานและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ด้วยระบบสหกรณ์ การให้สหกรณ์ติดตามการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ การหาตลาดเพื่อจำหน่าย เช่น ตลาดในชุมชน หน่วยงานบูรณาการของจังหวัด หน่วยงานภาคเอกชน (Modern Trade) และการประสานงานหน่วยงานเครือข่ายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกันบูรณาการในการฟื้นฟูอาชีพของสมาชิก นอกจากนี้ มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้ค่างานชำระ ด้วยการทำตามกฎหมาย เป็นขั้นตอนลำดับท้าย ๆ เพื่อให้สหกรณ์สามารถบริหารจัดการสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สหกรณ์หลายแห่งประสบปัญหาสมาชิกเป็นหนี้ค่างานชำระกับสหกรณ์จำนวนมาก และได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้ค่างานชำระแนวทางการแก้ไขข้างต้นแล้ว แต่ไม่สามารถติดตามให้สมาชิกบางรายมาชำระหนี้ได้ เพื่อรักษาศักยภาพด้านการเงินและเพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์หลายแห่งจึงใช้มาตรการดำเนินการตามกฎหมายกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ นั้น ทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก แต่สหกรณ์หลายแห่งยังไม่มีแนวทางในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว ประกอบกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๒) ให้เพิ่ม ความของมาตรา ๒๐ ตรี ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เรื่องที่ว่าด้วยการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี ซึ่งมีจุดประสงค์หลัก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกความสะดวกให้คู่พิพาทได้พูดคุยเสนอทางออกร่วมกัน อันจะเป็นการนำไปสู่การแก้ไขข้อพิพาทของทั้งสองฝ่ายลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาล เนื่องจากสามารถยุติข้อพิพาทได้โดยคู่กรณีไม่ต้องนำคดีมาฟ้องกันทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายที่สำคัญที่สุดคือทำให้เกิดความพึงพอใจของคู่พิพาทและเป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา จึงจัดทำคู่มือ “การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย” เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการเข้าไปดำเนินการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยตามข้อพิพาท ต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๒
แนวคิด เอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓
ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง	๓
ประเภทของข้อพิพาทที่สามารถขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง	๔
การจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ	๔
ขั้นตอนการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องของศาลยุติธรรม	๕
แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและพัฒนาคุณภาพชีวิต	๑๓
สหกรณ์จะได้รับประโยชน์จากการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง	๑๕
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๕
สรุปผล	๑๖
ข้อเสนอแนะ	๑๖
ภาคผนวก	๑๕

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ สหกรณ์ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีสถานะดำเนินงาน มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๗ แห่ง แยกเป็นสหกรณ์ในภาคการเกษตร จำนวน ๘๕ แห่ง สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน ๕๒ แห่ง และจากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสหกรณ์ในปีที่ผ่านมา พบว่า ฐานะการเงินของสหกรณ์ในภาคการเกษตร สิ้นทรัพย์มากกว่าร้อยละ ๖๐ ของสิ้นทรัพย์ทั้งสิ้น อยู่ในรูปลูกหนี้ โดยเฉพาะเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกมากที่สุด สภาพคล่องของสหกรณ์จึงขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการหนี้เป็นสำคัญ ซึ่งสหกรณ์บางแห่งประสบปัญหาสมาชิกมีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมาก สาเหตุที่เกิดขึ้นค้างชำระอาจเกิดจากปัญหาสภาพการณ์เศรษฐกิจและสังคมทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ค่าครองชีพเพิ่มมากขึ้นทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว ประสบปัญหาการประกอบอาชีพ และสมาชิกบางส่วนเหนียวหนี้ สหกรณ์บางแห่งไม่มีการติดตามหนี้อย่างจริงจัง และในท้ายที่สุดก็กลายเป็นหนี้ค้ำนาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของสหกรณ์ จนอาจส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์เกิดภาวะขาดทุนจากการดำเนินงาน และในด้านบัญชีจะถูกหักค่าเผื่อลูกหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนของลูกหนี้ค้างชำระ สหกรณ์บางแห่งขาดทุนสะสมมากกว่ามูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว ทำให้ไม่เป็นผลดีในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งอาจเป็นเหตุทำให้สหกรณ์ถูกสั่งเลิกตามมาตรา ๗๑ (๓) ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้ และเพื่อแก้ไขปัญหาลูกหนี้ค้างชำระดังกล่าว สหกรณ์จึงจำเป็นต้องดำเนินการฟ้องร้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ ทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ซึ่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา พิจารณาเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีระบบการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดีเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ที่มีกรณีพิพาททางแพ่งใช้เป็นช่องทางในการยุติข้อพิพาทก่อนที่จะมีการฟ้องคดี และหากตกลงกันได้ก็อาจขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมได้ทันที ทำให้ข้อพิพาททางแพ่งสามารถยุติลงได้ในเวลาอันรวดเร็วโดยไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องคดี อีกทั้งเป็นการประหยัดเวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องสูญเสียในการดำเนินคดีอันจะเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ มาตรา ๓ ได้บัญญัติให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง “มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจหาก มีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลง หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควรให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความ สมควรใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเอง โดยคู่กรณีจะมีหนายความมาด้วยหรือไม่ก็ได้ และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม ถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอม เสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือ สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นและด้วยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ.

๒๕๖๐ ได้มีการวางกลไกไว้กรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญาตาม พรบ. โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรหรือเกษตรกร ตาม มาตรา ๔ “เกษตรกร” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นคู่สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาและในกรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีข้อพิพาทในการปฏิบัติตามสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาและประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พรบ.ฉบับนี้ได้ทำให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอันจะสามารถช่วยให้ข้อพิพาทได้จบสิ้นไปโดยที่คู่สัญญาไม่ต้องใช้กระบวนการในชั้นศาล อีกทั้งเป็นแหล่งประสานความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ตลอดจนการเสริมสร้างความสมานฉันท์ระหว่างคู่สัญญาตลอดปริมาณคดีในชั้นศาล ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของสมาชิกเกษตรกร ประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีของสหกรณ์ อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดภาระอันเป็นต้นทุนสำหรับบรรดาสมาชิกสหกรณ์ทั้งหลายที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาหนี้สินดังกล่าว สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมาจึงมีแนวคิดที่จัดให้มีการจัดทำคู่มือ “การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย” เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการดำเนินการเข้าไปแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยตามข้อพิพาท ต่อไป

๒.วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชสีมา

๒.๒ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน และระบุรายละเอียดขั้นตอนให้ครบถ้วน รวมทั้งช่วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ในการถ่ายทอดกระบวนการต่าง ๆ ให้แก่สหกรณ์

๒.๓ เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่มีหน้าที่ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในเรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

แนวคิด เอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การไกล่เกลี่ย คือ กระบวนการยุติหรือระงับข้อพิพาทด้วยความตกลงยินยอมของคู่ความเอง โดยที่มีบุคคลที่สามมาเป็นคนกลางคอยช่วยเหลือแนะนำเสนอแนะทางออกในการยุติหรือระงับ ข้อพิพาทให้ คู่ความตอรองกันได้สำเร็จ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล หมายถึง การที่ผู้ไกล่เกลี่ยทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ซึ่งเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลตั้งแต่ศาลรับฟ้องจนถึงก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้กับคู่ความ เป็นการช่วยให้คู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกัน แต่ผู้ไกล่เกลี่ยไม่มีอำนาจในการกำหนด ข้อตกลงให้แก่คู่ความแต่อย่างใด โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการประนีประนอมยอมความให้จากความสมัครใจ ของคู่ความทั้งสองฝ่ายเป็นสำคัญ ดังนั้น ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจขอยกเลิกการไกล่เกลี่ยเสียเมื่อใดก็ได้ตาม นัยความหมายของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลยุติธรรมที่ผ่านไปตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง เป็นระบบไกล่เกลี่ยที่เมื่อมีการฟ้องคดีแล้วจนถึงก่อนจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีนั้น

ตาม มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดีบุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มี เขตอำนาจหาก มีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณี ที่เกี่ยวข้องได้ตกลงหรือ ประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อ และภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาล รับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถาม ความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วม การไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาล ด้วยตนเองโดยคู่กรณีจะมีทนายความมาด้วย หรือไม่ได้และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ย ต่อไปโดยให้นำความในมาตรา ๒๐ ทวิมาใช้บังคับ โดยอนุโลม ถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลง หรือประนีประนอมยอมความกันได้ให้ผู้ประนีประนอมเสนอ ข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอม ยอมความต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญา ประนีประนอมยอมความนี้เป็นไป ตามเจตนาของคู่กรณีหลักแห่งความสุจริตเป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อ ในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่งคู่สัญญา อาจร้องขอให้ศาลมีคำ พิพากษาตามยอม พร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาล หากศาลเห็นว่ากรณี มีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำ พิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพากษาไปตามข้อตกลง หรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวได้ โดยให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การขอและการดำเนินการตามมาตรานี้ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่า อายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่การไกล่เกลี่ย สิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ย สิ้นสุดลง

๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

(๑) **บุคคลธรรมดา** บุคคลที่จะเป็นคู่ความ ซึ่งอาจจะเป็นประชาชน (บุคคลธรรมดา) รวมถึงบุคคลผู้ มีสิทธิกระทำแทนบุคคลนั้น ๆ ตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาลของ ผู้ไร้ความสามารถ และ ผู้แทนเฉพาะคดี หรือในฐานะทนายความ

(๒) นิติบุคคล นิติบุคคลได้แก่ คนหมู่หนึ่งหรือกองทรัพย์สิน หรือกิจการอันใดอันหนึ่งซึ่งกฎหมายให้สิทธิและหน้าที่ไว้ ต่างหากจากบุคคลธรรมดา และจะเป็นนิติบุคคลได้โดยก่อตั้งขึ้น ด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติว่า เป็นนิติบุคคล ยังรวมถึงผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคล

(๓) ผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลในข้อ ๑ และข้อ ๒ หากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือบุคคล มีสิทธิกระทำแทนบุคคลนั้น ๆ ตามกฎหมายไม่ดำเนินการ เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเอง อาจมอบอำนาจให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้แทนในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

๒ ประเภทของข้อพิพาทที่สามารถขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องสามารถดำเนินการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งได้ทุกลักษณะ โดยไม่จำกัดทุนทรัพย์ เช่น ซื้อขาย ให้เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ ละเมิด ยืม ค้ำประกัน จำน่า จำนอง ตัวเงิน ที่ดิน ชัปลั และข้อพิพาท เกี่ยวด้วยสิทธิแห่งสภาพบุคคล เช่น ผู้เยาว์ บุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ รวมทั้ง ข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในครอบครัว เช่น มรดก หย่า สิทธิ ในการเลี้ยงดูบุตร แบ่งสินสมรส เรียกค่าทดแทน เรียกค่าเลี้ยงชีพ และข้อพิพาทแรงงาน เช่น สิ้นจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า ค่าชดเชย ค่าเสียหายจากการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าจ้างค้างจ่าย นอกจากนี้ยังสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับ คดีอาญา เช่น ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ เป็นต้น

๓ การจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๑) สัญญาประนีประนอมยอมความ หมายความว่า สัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใด อันหนึ่งซึ่งมีอยู่ หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน

(๒) การจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ในกรณีคู่สัญญาตกลงกันได้ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามที่ตกลงกัน

(๒.๑) คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าคณะกรรมการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท และให้ประธานกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและเลขานุการคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทลง ลายมือชื่อเป็นพยาน

(๒.๒) ข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) การไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

กรณีคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งยื่น คำร้องต่อพนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจและให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกคำสั่งบังคับให้ฝ่ายที่ผิดสัญญาตามสัญญาประนีประนอมยอมดังกล่าว และหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับ ให้คู่สัญญา ฝ่ายที่เป็นผู้เสียหายดำเนินการยื่นเอกสารหลักฐาน อันได้แก่สัญญาประนีประนอมยอมความที่เคยทำกันไว้ พร้อมเอกสารหลักฐานสำคัญ เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือมอบอำนาจ ฯลฯ เพื่อมอบให้แก่อัยการในเขตพื้นที่ที่เกิดเหตุ (จังหวัดที่มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน) เพื่อให้อัยการ ดำเนินการขอการออก คำบังคับและหมายบังคับคดีเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการบังคับคดี โดยการยึด ทรัพย์สินของฝ่ายที่ผิดสัญญาออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินที่ได้มาชำระหนี้ตามจำนวนหนี้ที่มีอยู่ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความที่ได้เคยลงลายมือชื่อกันไว้ในขั้นตอนการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๔. ขั้นตอนการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องของศาลยุติธรรม

๔.๑ ช่องทางการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

- (๑) คู่กรณียื่นคำร้องด้วยตนเองต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หรือ
- (๒) คู่กรณียื่นคำร้องทางไปรษณีย์หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือผู้รับส่งพัสดุภัณฑ์ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หรือ
- (๓) คู่กรณียื่นคำร้องผ่านระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรมที่เรียกว่า CIOS ทางเว็บไซต์ <https://mediation.coj.go.th>

๔.๒ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลยุติธรรม

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลยุติธรรม ได้แก่ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำศาล ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ธุรการของศาลทำหน้าที่ตรวจรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยประสานงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาล รวมทั้งเป็นผู้ดำเนินการติดต่อประสานคู่กรณีและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยแต่งตั้งผู้ประนีประนอมหรือผู้ไกล่เกลี่ย รวมถึงให้บริการเขียนคำร้อง ตรวจสอบสัญญาประนีประนอมยอมความ และกำหนดวันและเวลาดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พร้อมทั้งแจ้งสถานที่และอธิบายวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเบื้องต้นให้คู่กรณีทราบและบันทึกวันเวลาดำเนินการไว้ในส่วนน นอกจากนี้ ยังดำเนินการรายงานสถิติคดีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลประจำทุกเดือน

๔.๓ การให้บริการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องของศาลยุติธรรม

- (๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องรวมทั้งให้บริการเขียนคำร้องและตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่าย
- (๓) มีผู้ประนีประนอมประจำศาลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้แก่คู่กรณีภายใต้การกำกับดูแลของศาล
- (๔) เมื่อคู่กรณีตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความแล้วอาจขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม

๔.๔ ผู้มีอำนาจและหน้าที่ไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

- (๑) ผู้ประนีประนอมประจำศาล
- (๒) ผู้พิพากษา
- (๓) เจ้าหน้าที่ศาล

หากผู้รับผิดชอบราชการศาลออกกระเบียบให้ผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ศาลทำหน้าที่เป็นผู้ประนีประนอมในข้อพิพาทที่สามารถไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องได้ ผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ศาลก็สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ประนีประนอมได้แต่ไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการในการทำหน้าที่เป็นผู้ประนีประนอม

๔.๕ กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐ตรี

ขั้นตอนการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง มีดังนี้

(๑) การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

- ๑.๑) คู่กรณียื่นคำร้องด้วยตนเองต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ณ ศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำศาล หรือยื่นคำร้องทางไปรษณีย์หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ให้บริการรับส่งพัสดุภัณฑ์ไปยังศาลที่มีเขตอำนาจ

หรือยื่นคำร้องผ่านระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ทางเว็บไซต์ <https://mediation.coj.go.th> ทั้งนี้คู่กรณีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลและไม่เสียค่าใช้จ่าย

๑.๒) คำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท (พอสังเขป) หรือใช้แบบพิมพ์ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนดหากผู้ยื่นคำร้องได้รับมอบอำนาจจากคู่กรณี ต้องแนบสำเนาหนังสือมอบอำนาจด้วยส่วนกรณีที่ยื่นคำร้องผ่านระบบ CIOS ต้องยื่นโดยใช้แบบพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ในระบบ e-Form แต่ไม่สามารถยื่นคำร้องโดยสแกนคำร้องกระดาษเข้าสู่ระบบ CIOS ได้เช่นเดียวกับคำร้องทั่วไป

(๒) การตรวจคำร้องและพิจารณาปรับคำร้อง

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยตรวจคำร้องว่าคำร้องยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือไม่ เนื้อหาในคำร้องและรายละเอียดข้อพิพาท การลงลายมือชื่อผู้ร้องในคำร้องครบถ้วนหรือไม่ คำร้องดังกล่าวเคยได้รับการดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องหรือไม่ หรือคู่กรณีเคยนำข้อพิพาทตามคำร้องไปยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่งต่อศาลใดศาลหนึ่งแล้วโดยคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเป็นคู่ความในคดีนั้นหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ กรณีที่ผู้ยื่นคำร้องได้รับมอบอำนาจจากคู่กรณีต้องมีสำเนาหนังสือมอบอำนาจ หากพบข้อบกพร่องดังกล่าวเจ้าหน้าที่แนะนำและดำเนินการให้ผู้ร้องแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วนในวันยื่นคำร้อง ส่วนกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องผิดเขตอำนาจศาล ให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำตามสมควรเพื่อให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้

นอกจากนี้ กรณีที่ยื่นคำร้องผ่านระบบ CIOS หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำร้องแล้วพบข้อบกพร่องหรือผู้ร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดคำร้อง ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อยเจ้าหน้าที่จะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องในระบบ CIOS ก่อนเสนอคำร้องต่อศาล หรือแจ้งให้ผู้ร้องยื่นคำร้องที่ถูกต้องเข้ามาในระบบ CIOS อีกครั้งกรณีที่ผู้ร้องเป็นบุคคลธรรมดาและมีเหตุขัดข้องทำให้ไม่สามารถกรอกรายละเอียดคำร้องในระบบ CIOS ได้ เจ้าหน้าที่จะแนะนำและช่วยเหลือในการกรอกคำร้องให้แก่ผู้ร้องในระบบ CIOS และส่งพิมพ์เอกสารออกจากระบบ CIOS เพื่อเสนอศาลพิจารณาปรับคำร้องต่อไป

เมื่อตรวจคำร้องครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเสนอคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องต่อศาลเพื่อพิจารณาปรับคำร้องในวันที่ยื่นคำร้องหรือวันทำการถัดไป

(๓) การติดต่อประสานคู่กรณีเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย

เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องแล้ว กรณีที่ผู้ร้องเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลเจ้าหน้าที่จะส่งหนังสือเชิญชวนเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยให้แก่คู่กรณีอีกฝ่ายพร้อมสำเนาคำร้องโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยใช้ซองจดหมายผนึกดวงตราไปรษณียากรที่ผู้ร้องจัดเตรียมไว้และให้คู่กรณีอีกฝ่ายตอบกลับภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ส่ง หรือโทรศัพท์สอบถามกรณีที่ผู้ร้องเป็นบุคคลธรรมดา และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถส่งหนังสือเชิญชวนโดยวิธีอื่น ให้ส่งหนังสือเชิญชวนไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายพร้อมกับสำเนาคำร้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับและให้คู่กรณีอีกฝ่ายตอบกลับภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ส่ง หรือ โทรศัพท์สอบถาม นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่อาจส่งหนังสือเชิญชวนเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยให้แก่คู่กรณีอีกฝ่ายพร้อมสำเนาคำร้องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และให้คู่กรณีอีกฝ่ายตอบกลับภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายมีหลายคน เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเชิญชวนให้คู่กรณีอีกฝ่ายทุกคน

กรณีที่มีผู้ร้องกรอกที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์(e-mail) ของคู่กรณีอีกฝ่ายและคู่กรณีอีกฝ่ายตอบรับเข้าร่วมไกล่เกลี่ย ระบบ CIOS จะแจ้งเตือนให้ผู้ร้องทราบ หรือผู้ร้องตรวจสอบการตอบรับเข้าร่วมไกล่เกลี่ยได้ที่สถานะคำร้องในระบบ CIOS

เมื่อครบกำหนดตอบรับเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยแล้วหากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งตอบรับเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย เจ้าหน้าที่จะประสานคู่กรณีทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่นัดไกล่เกลี่ยและวิธีการไกล่เกลี่ยโดยเร็ว พร้อมทั้งแจ้งวัน เวลาและสถานที่นัดไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ

ในกรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ตอบรับเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยภายในระยะเวลาที่กำหนดศาลจะมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้องออกจากสารบบ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถติดต่อผู้ร้องหรือคู่กรณีได้ เจ้าหน้าที่อาจขอให้ศาลมีคำสั่งประกาศทางระบบ e-Notice เพื่อแจ้งวันนัดให้ผู้ร้องหรือคู่กรณีทราบ

(๔) ความสมัครใจของคู่กรณีเป็นองค์ประกอบสำคัญของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การไกล่เกลี่ยเป็นวิธีการที่คู่กรณีมีอิสระที่จะเลือกใช้ในการระงับข้อพิพาท ฉะนั้นจึงต้องอาศัยความสมัครใจและความยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่ายเป็นสำคัญ

(๕) การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เมื่อได้กำหนดวันนัดไกล่เกลี่ยแล้ว เจ้าหน้าที่เสนอศาลเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้ประนีประนอม เมื่อศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้ว ผู้ประนีประนอมจะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในวันและเวลาดนัดในการประชุมไกล่เกลี่ย คู่กรณีที่เป็นบุคคลธรรมดาควรเข้าร่วมประชุมไกล่เกลี่ยด้วยตนเอง หากคู่กรณีประสงค์จะมีทนายความมาด้วยในวันประชุมไกล่เกลี่ย ก็สามารถทำได้ ส่วนคู่กรณีที่เป็นนิติบุคคลควรแต่งตั้งตัวแทนที่มีอำนาจตัดสินใจและทำสัญญาประนีประนอมยอมความ เข้าร่วมประชุมไกล่เกลี่ย เนื่องจากในวันประชุมไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีตกลงกันได้ คู่กรณีต้องลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความด้วยตนเอง เว้นแต่เป็นกรณีเหตุจำเป็นและได้รับอนุญาตจากศาล

ในวันประชุมไกล่เกลี่ย คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ผู้ประนีประนอมเสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล เพื่อพิจารณาว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณีหลักแห่งความสุจริตเป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือไม่ หากข้อตกลงนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ก็ให้คู่กรณีทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ หากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเจรจาตกลงกันไม่ได้ ผู้ประนีประนอมก็ยุติการไกล่เกลี่ย

(๖) คู่กรณีมีสิทธิถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

หลังจากเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้วคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้เนื่องจากการเข้าใช้วิธีการไกล่เกลี่ยเกิดจากความสมัครใจและความยินยอมของคู่พิพาททั้งสองฝ่าย เมื่อปรากฏว่าคู่พิพาททั้งสองฝ่ายไม่สมัครใจ หรือยินยอมที่จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปคู่กรณีฝ่ายนั้นจึงมีสิทธิถอนตัวจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ตลอดเวลา

(๗) สัญญาประนีประนอมยอมความ

สัญญาประนีประนอมยอมความ เป็นสัญญาชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการตกลงกันระงับข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

๗.๑) ลักษณะของสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๑) เป็นสัญญาซึ่งประกอบด้วยคู่สัญญาสองฝ่ายขึ้นไป ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีคนเดียวหรือหลายคน และจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

(๒) เป็นสัญญาที่ระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไปกล่าวคือ คู่สัญญาต้องมีวัตถุประสงค์ในการทำสัญญาเพื่อระงับข้อพิพาทซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นให้เสร็จสิ้นไป หากแม้คู่กรณีตั้งใจทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน แต่ข้อความในสัญญาไม่เป็นการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไป สัญญานั้นก็ไม่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ เช่น กรณีบันทึกถ้อยคำเรื่องแบ่งกรรมสิทธิ์รวมและแบ่งหักที่สาธารณประโยชน์มีข้อความว่า “โจทก์และจำเลยทั้งสองตกลงแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินพิพาทโดยไม่ได้ระบุว่าส่วนของเจ้าของรวมแต่ละคนมีแนวเขตตั้งแต่บริเวณใดถึงบริเวณใด จำนวนเนื้อที่เท่าไรผ่อนผันให้แก่กัน จึงไม่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐

นอกจากนี้ ในสัญญาจะต้องมีรายละเอียดข้อตกลงต่อกันที่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนเงินหรือการปฏิบัติเพื่อการชำระหนี้ วิธีการชำระหนี้ อันจะทำให้ปราศจากการโต้แย้งกันอีก จึงจะถือว่าเป็นการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไป

กรณีที่ไม่มีรายละเอียดข้อตกลงที่แน่นอนอันปราศจากการโต้แย้ง เช่น ยังต้องตกลงจำนวนค่าเสียหายหรือค่ารักษาพยาบาลกันอีกเป็นต้น หรือเป็นเพียงการแสดงเจตนาเพื่อระงับข้อพิพาทแต่ฝ่ายเดียวอันเป็นเพียงข้อเสนอเท่านั้นยังไม่มีผลการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไป จึงไม่ถือว่าเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๓) คู่สัญญาต่างยอมผ่อนผันให้แก่กันและกันการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไป อันจะส่งผลให้เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น คู่สัญญาทุกฝ่ายต้องต่างยอมผ่อนผันให้แก่กันและกัน หากยอมผ่อนผันเพียงฝ่ายเดียว ก็ไม่ถือว่าเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๔) เมื่อเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความและมีหลักฐานเป็นหนังสือ หากฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญา ถือว่าเป็นผู้ผิดสัญญา คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งฟ้องร้องให้บังคับตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้ แต่จะฟ้องตามมูลหนี้เดิมไม่ได้ เพราะมูลหนี้เดิมระงับไปแล้ว และเกิดสิทธิขึ้นใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๒

๗.๒) แบบของสัญญาประนีประนอมยอมความ

สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นสัญญาต่างตอบแทนที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ หรือลายมือชื่อตัวแทนฝ่ายนั้นเป็นสำคัญ มิฉะนั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้๑๘ ฉะนั้นผู้ประนีประนอมจัดให้คู่กรณีทำสัญญาประนีประนอมยอมความก่อนที่จะยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติตามข้อตกลงของคู่กรณี และเป็นหลักฐานในการฟ้องคดี เมื่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

๗.๓) หลักการสำคัญในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๑) คู่สัญญาต้องมีความสามารถในการทำนิติกรรมกรณีที่บุคคลเป็นผู้เยาว์ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่สามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมได้ เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๗๔ (๑๒) กำหนดให้สัญญาประนีประนอมยอมความอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ เป็นนิติกรรมที่ผู้ใช้อำนาจปกครองจะกระทำได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต และผู้ใช้อำนาจปกครองก็ไม่อาจให้ความยินยอมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑ หากผู้ใช้อำนาจปกครอง

ในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมทำสัญญาประนีประนอมยอมความโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล นิติกรรมที่ทำลงไปไม่มีผลผูกพันผู้เยาว์ และถือว่าเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ย่อมตกเป็นโมฆะเช่น กรณีที่มีผู้กระทำความผิดต่อผู้เยาว์ อันมีผลให้ผู้เยาว์มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนนั้น เป็นการที่ผู้เยาว์จะได้มาซึ่งทรัพย์สินอย่างหนึ่ง หากมีการประนีประนอมยอมความกันผู้ใช้อำนาจปกครองจะต้องทำสัญญาแทนผู้เยาว์ ผู้ใช้อำนาจปกครองในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรม ชอบที่จะต้องขออนุญาตศาลเสียก่อน เพราะเป็นการทำสัญญาประนีประนอมยอมความอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ตามที่บังคับไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๗๔ (๑๒) เมื่อบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้เยาว์กับจำเลยได้ทำข้อตกลงเรื่องค่าเสียหายและค่ารักษาพยาบาลของโจทก์ผู้เยาว์กับของบิดา โดยไม่ตั้งใจเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ทั้งทางแพ่งและทางอาญาจากจำเลยอีก เป็นการระงับข้อพิพาทในมูลละเมิด จึงเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ การที่บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับจำเลยตามลำพังโดยมิได้รับอนุญาตจากศาล ย่อมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว จึงตกเป็นโมฆะ และไม่มีผลผูกพันโจทก์แต่ประการใด สิทธินาคดีมาฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ จึงไม่ระงับไป

กรณีบุคคลใดเป็นบุคคลวิกลจริตไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ บุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนไร้ความสามารถ เมื่อศาลสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนไร้ความสามารถแล้ว ซึ่งจะเกิดผลในทางกฎหมายคือคนไร้ความสามารถต้องอยู่ในความดูแลของผู้อนุบาล และคนไร้ความสามารถไม่สามารถทำนิติกรรมได้เอง การทำนิติกรรมของคนไร้ความสามารถต้องให้ผู้อนุบาลเป็นผู้ทำแทนเท่านั้น

นิติกรรมใด ๆ ที่คนไร้ความสามารถได้ทำลงไป ตกเป็นโมฆียะฉะนั้น หากคนไร้ความสามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความเองสัญญานั้นตกเป็นโมฆียะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๙ จึงต้องมีผู้อนุบาลทำสัญญาประนีประนอมยอมความแทนคนไร้ความสามารถ

กรณีบุคคลใดเป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถบุคคลตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๘ ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถเมื่อศาลมีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถแล้วศาลจะมีคำสั่งตั้งผู้พิทักษ์ด้วย มีผลให้คนเสมือนไร้ความสามารถจะทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๑๑) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อน โดยจัดว่าเป็นผู้หย่อนความสามารถเฉพาะการทำนิติกรรมต่าง ๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง(๑) ถึง (๑๑) เท่านั้น ที่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อนจึงจะมีความสามารถทำได้ ส่วนในกรณีที่คนเสมือนไร้ความสามารถไม่สามารถทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้ด้วยตนเอง เพราะเหตุมีกายพิการหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ศาลจะสั่งให้ผู้พิทักษ์เป็นผู้มีอำนาจกระทำการนั้นแทนคนเสมือนไร้ความสามารถก็ได้ ดังนั้น คนเสมือนไร้ความสามารถต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อน จึงจะสามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔ วรรค ๑ (๑๑)

กรณีนิติบุคคลต้องมีผู้แทนคนหนึ่งหรือหลายคนตามที่กฎหมายหรือข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งได้กำหนดไว้และจะจัดการกิจการใด ๆ ต้องอาศัยผู้แทนจัดการแทน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐ วรรคสองฉะนั้น สัญญาหรือนิติกรรมใด ๆ ซึ่งนิติบุคคลจะเข้ากระทำ ผู้แทนของนิติบุคคลก็ทำแทน ทั้งนี้ การมอบอำนาจของนิติบุคคล ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยตัวแทนมาใช้บังคับแก่ความเกี่ยวพันระหว่างนิติบุคคลกับผู้แทนของนิติบุคคล และระหว่างนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคลกับบุคคลภายนอกโดยอนุโลม

หากผู้แทนของนิติบุคคลได้กระทำภายในขอบวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งนิติบุคคลนั้นแล้วถือว่าเป็นการทำแทนนิติบุคคลนั้นแล้ว ผู้แทนของนิติบุคคลไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว แต่นิติบุคคลต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกหากผู้แทนของนิติบุคคลกระทำเกินขอบวัตถุประสงค์หรือขอบอำนาจ ผู้แทนนั้นต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวดังนั้น กรณีที่นิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการประนีประนอมยอมความข้อพิพาทกับผู้อื่น ผู้แทนนิติบุคคลต้องเข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและทำสัญญาประนีประนอมยอมความภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล จึงจะมีผลผูกพันนิติบุคคลให้ต้องรับผิดชอบตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เช่น กรณีที่จำเลยที่ ๓ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ไม่มีวัตถุประสงค์การค้าประกันการชำระหนี้ของผู้อื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๖ ผู้แทนนิติบุคคลต้องกระทำกิจการหรือนิติกรรมภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล จึงจะมีผลผูกพันนิติบุคคล เมื่อจำเลยที่ ๓ ไม่มีวัตถุประสงค์ในการค้าประกันหนี้ของผู้อื่น สัญญาค้ำประกันระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๓ จึงเป็นเรื่องนอกขอบวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ ๓ ไม่มีผลผูกพันจำเลยที่ ๓ ให้ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันดังกล่าว

ทั้งนี้ กรณีที่ผู้แทนเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยแทนคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์ หรือคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ผู้ประนีประนอมจะต้องตรวจสอบอำนาจของผู้แทนว่าได้รับมอบอำนาจให้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความด้วยหรือไม่ หากผู้เข้าทำสัญญามีความบกพร่องในเรื่องความสามารถตามกฎหมายแล้วจะส่งผลให้สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นโมฆียะ

(๒) คู่สัญญาต้องมีอำนาจในการทำสัญญาผู้ที่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลต้องมีอำนาจทำสัญญาประนีประนอมยอมความได้โดยชอบ

(๓) วัตถุประสงค์ของสัญญาต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เป็นการพันวิสัยหากวัตถุประสงค์ในการทำสัญญาเป็นการต้องห้ามดังกล่าวจะส่งผลให้สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นโมฆะ

(๔) สัญญาประนีประนอมยอมความต้องชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาภายหลัง

(๕) สัญญาประนีประนอมยอมความควรมีข้อตกลงว่า คู่สัญญาไม่ติดใจเรียกร้องสิ่งอื่นใดนอกจากข้อตกลงข้างต้นอีก

(๖) สัญญาประนีประนอมยอมความต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายและพยานทั้งสองฝ่าย

๗.๔) เหตุที่คู่กรณีต้องทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นบันทึกข้อตกลงที่สรุปเงื่อนไขสำคัญที่เกิดจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและเป็นการแสดงเจตนาของคู่กรณีในการตกลงระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยระบุข้อตกลงและเงื่อนไขในสัญญาประนีประนอมยอมความ และเป็นหลักฐานในการฟ้องคดีหากคู่กรณีไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

๗.๕) ผลของการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๑) สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตามมูลหนี้เดิมระงับไปผลของสัญญาประนีประนอมยอมความทำให้การเรียกร้องซึ่งคู่กรณีแต่ละฝ่ายได้ยอมสละนั้นระงับสิ้นไปและทำให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงในสัญญา กล่าวคือสิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้เดิมเฉพาะที่สละเท่านั้นระงับ กรณีที่มูลหนี้เดิมมีสิทธิเรียกร้องหลายข้อ สิทธิเรียกร้องข้อใดไม่ได้สละสิทธิเรียกร้องข้อนั้นก็มิระงับ มูลหนี้เดิมจะระงับหรือไม่ระงับมีผลเฉพาะ

คู่สัญญาเท่านั้น เมื่อมูลหนี้เดิมระงับแล้ว จะฟ้องร้องบังคับคดีตามมูลหนี้เดิมที่ระงับไม่ได้ในกรณีที่สัญญาประนีประนอมยอมความตกเป็นโมฆะ ไม่ว่าด้วยเหตุใด มูลหนี้เดิมย่อมไม่ระงับ

(๒) ทำให้คู่สัญญาได้สิทธิตามที่แสดงในสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๒

๗.๖) อายุความเกี่ยวกับสัญญาประนีประนอมยอมความ

โดยหลัก สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นโดยสัญญาประนีประนอมยอมความมีกำหนดอายุความ ๑๐ ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๙๓/๓๒ ทั้งนี้ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีกำหนดอายุความเท่าใด

(๘) การทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ

เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสามารถเจรจาและตกลงกันได้ และประสงค์ทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ ผู้ประนีประนอมเสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณีหลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายทำสัญญาประนีประนอมยอมความ เป็นหนังสือเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อในบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ และนำคู่ฉบับสัญญาประนีประนอมยอมความมอบให้แก่คู่กรณีทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ การทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นหนังสือ คู่กรณีต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเองเว้นแต่ เป็นกรณีมีเหตุจำเป็น และได้รับอนุญาตจากศาลเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องไปในทางที่มีชอบ

(๙) การขอให้ศาลพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ

เมื่อคู่กรณีทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายมีความประสงค์ที่จะขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ คู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องยื่นคำขออย่างช้าในวันที่ทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความโดยแสดงเหตุผลความจำเป็นในการร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ หากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปทันทีในเวลานั้นศาลจะมีคำพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ แต่ถ้าศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาในเวลานั้น ศาลจะสั่งยกคำขอเมื่อศาลมีคำพิพากษายอมแล้ว หากคู่กรณีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษายอม เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสมาถดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษายอมได้ทันทีโดยไม่ต้องฟ้องคดีอีก

(๑๐) ผลของการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องไม่สำเร็จ

กรณีที่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง โดยคู่กรณีทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ ทำให้การไกล่เกลี่ยไม่เป็นผลสำเร็จหากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้ว หลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้ขยายอายุความออกไปอีก ๖๐ วันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

๔.๖ การนำข้อมูลที่ได้มาระหว่างการไกล่เกลี่ยไปอ้างอิงหรือนำสืบเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาของศาล

กรณีที่ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จคู่กรณีที่เกี่ยวข้องการไกล่เกลี่ย ผู้ประนีประนอม บุคคลภายนอก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการไกล่เกลี่ยไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้มาระหว่างการไกล่เกลี่ยไปอ้างอิง หรือนำสืบเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ กระบวนการพิจารณาในศาลเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ความประสงค์หรือเต็มใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ย
 (๒) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการระงับข้อพิพาทของคู่กรณี
 ในการไกล่เกลี่ย

(๓) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ย
 (๔) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ประนีประนอม
 (๕) ข้อเท็จจริงที่ได้แสดงให้เห็นถึงความเต็มใจที่จะยอมรับข้อเสนอนี้ในการไกล่เกลี่ย
 (๖) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยโดยเฉพาะ
 หนึ่ง พยานหลักฐานใดที่ใช้ในการไกล่เกลี่ยหากเป็นพยานหลักฐานที่น่าสืบได้อยู่แล้วใน
 กระบวนการอนุญาโตตุลาการ กระบวนการพิจารณาของศาล หรือเพื่อดำเนินการอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามแต่ประการ
 ใด

๔.๗ การสิ้นสุดแห่งกระบวนการไกล่เกลี่ยในศาล

กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลจะสิ้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทด้วยการถอนคำร้องหรือขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามข้อตกลง
 หรือสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๒) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์ให้ทำการไกล่เกลี่ยอีกต่อไป

(๓) คู่กรณีไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๔) ผู้ประนีประนอมเห็นว่า การดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์แก่คดี

(๕) ผู้รับผิดชอบราชการศาลเห็นว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไป จะไม่เป็นประโยชน์แก่คดี

๔.๘ ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

(๑) คู่กรณีสามารถขอไกล่เกลี่ยได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ไม่มีค่าธรรมเนียมศาล และมี
 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างฉันทมิตร

(๒) การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการน้อยกว่าการฟ้องคดีต่อศาล

(๓) คู่กรณีไม่มีสถานะเป็นโจทก์หรือจำเลย และไม่มีประวัติว่าถูกฟ้องคดีต่อศาล

(๔) มีผู้ประนีประนอมประจำศาลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านช่วยไกล่เกลี่ยเพื่อหาทางออก
 ร่วมกัน

(๕) ช่วยรักษาสัมพันธภาพอันดีระหว่างคู่กรณี

(๖) คู่กรณีสามารถเลือกวันนัดไกล่เกลี่ยได้ด้วยตนเอง

(๗) คู่กรณีสามารถเลือกไกล่เกลี่ยด้วยวิธีการออนไลน์ได้

(๘) หากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องต้องกันสามารถยื่นคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม
 และเมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ คู่กรณีอีกฝ่ายสามารถขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี
 ได้ทันที โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีอีก

(๙) กรณีที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง โดยคู่กรณีตกลงกันไม่ได้ และอายุความครบกำหนดไปแล้ว
 หลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้อายุความขยาย
 ออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง

(๑๐) กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องสามารถดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการและมีคำ
 พิพากษาตามยอมจนสิ้นสุดกระบวนการได้ที่ศาลยุติธรรม (ONE – STOP SERVICE)

๕. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และพัฒนาคุณภาพชีวิต

๕.๑) การสร้างข้อมูลและองค์ความรู้

(๑) สร้างฐานข้อมูลลูกหนี้สอบทานศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก (Loan Review) เพื่อให้การเก็บข้อมูลลูกหนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒) จำแนกกลุ่มลูกหนี้และวิเคราะห์ศักยภาพในการชำระหนี้ของสมาชิก โดยอาจใช้ แนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพลูกหนี้เป็นรายคนของ ธ.ก.ส.

(๓) ให้องค์ความรู้กระบวนการบริหารจัดการสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพแก่กรรมการ ฝ่าย จัดการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(๔) ออกแบบเครื่องมือทางการเงินที่ตอบโจทย์การพัฒนาของลูกหนี้กลุ่มต่าง ๆ โดยนำปัญหาของสมาชิกเป็นตัวตั้ง และปรับเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินจากแบบ one size fit all มาเป็นเครื่องมือที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น เช่น ลูกหนี้กลุ่มที่มีรายได้พอจ่ายในทุกเดือน เครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสมอาจไม่ใช่ สินเชื่อ แต่อาจเป็นเครื่องมือที่จูงใจและสร้างวินัยในการออม สำหรับลูกหนี้กลุ่มที่มีศักยภาพแต่มีปัญหาสภาพคล่อง เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญอาจเป็นสินเชื่อที่ตอบโจทย์ อยู่ในวิสัยที่ชำระคืนได้ และอาจเป็นสินเชื่อ ที่สร้างเงื่อนไขให้สมาชิกปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพ สำหรับลูกหนี้กลุ่มที่มีรายได้พอจ่ายในทุกเดือน สินเชื่อที่ช่วย ให้สามารถลงทุนเพื่อต่อยอดศักยภาพ อยู่ในวิสัยที่ชำระคืนได้นอกจากนี้เครื่องมือในการออมและระบบประกันภัยพิพลและรายได้ที่มีประสิทธิภาพยังเป็นเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกัน ให้แก่ลูกหนี้ได้

(๕.๒) การแก้หนี้เก่าให้ลดและปลดหนี้ได้

(๑) กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหานี้ที่มีปัญหา เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและเป็นธรรมกับลูกหนี้ โดยใช้ข้อมูลที่จัดเก็บซึ่งสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของลูกหนี้มาออกแบบแผนการชำระหนี้ที่ตรงกับความความสามารถในการชำระหนี้และโครงสร้างรายรับของลูกหนี้เพื่อให้สามารถชำระและปลดหนี้ได้จริงในระยะยาว การลดดอกเบี้ย/ค่าปรับ

(๒) ให้ข้อมูลสินเชื่อที่เหมาะสม เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงสถานการณ์หนี้ของครัวเรือน การจูงใจ และสร้างวินัยในการชำระหนี้ โดยแนวทางอาจแตกต่างกันไปตามลูกหนี้แต่ละประเภท

(๓) บริหารจัดการหนี้ตามศักยภาพลูกหนี้เช่น

ศักยภาพลูกหนี้	แนวทางแก้ไข
ลูกหนี้มีประวัติการชำระหนี้ดี	- สนับสนุนสินเชื่อเพิ่มตามศักยภาพ - ส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพ - สนับสนุนการผลิต การตลาด - ตรวจสอบประเมินศักยภาพอย่างน้อยปีละครั้ง
ลูกหนี้มีประวัติการชำระหนี้ปานกลาง	- ปรับโครงสร้างหนี้/ขยายระยะเวลาการชำระหนี้/ ลดดอกเบี้ย - สนับสนุนสินเชื่อเพิ่มตามศักยภาพ - ตรวจสอบประเมินศักยภาพทุกไตรมาส
ลูกหนี้มีประวัติการชำระหนี้ไม่ดี	- ปรับโครงสร้างหนี้ระยะยาว/ขยายระยะเวลาการ ชำระหนี้/ ลดดอกเบี้ย/งดคิดดอกเบี้ย

	- สนับสนุนสินเชื่อเพิ่มตามศักยภาพ - ตรวจสอบประเมินศักยภาพทุกเดือน
ลูกหนี้มีประวัติการชำระหนี้ไม่ดี แต่มีเจตนา/ตั้งใจชำระหนี้	- ปรับโครงสร้างหนี้ระยะยาว/ขยายระยะเวลาการชำระหนี้/ ลดภาระดอกเบี้ยเดิม - สนับสนุนสินเชื่อเพิ่มตามศักยภาพ - ตรวจสอบประเมินศักยภาพทุกเดือน
ลูกหนี้มีประวัติการชำระหนี้ไม่ดี แต่มีเจตนา/ตั้งใจชำระหนี้	- ดำเนินคดี
ลูกหนี้มีประวัติการชำระหนี้ไม่ดี เข้าหลักเกณฑ์ตัดชำระหนี้สูญ	- ตัดหนี้สูญ/ฟื้นสมาชิกภาพ

(๕.๓) การปล่อยหนี้ใหม่ให้ยั่งยืน ทัวถึงและตอบโจทย

(๑) ใช้ข้อมูลในการปล่อยสินเชื่อใหม่ที่ตรงกับศักยภาพและความเสี่ยงของสมาชิก โดยการ วิเคราะห์สินเชื่อตามหลัก ๕Cs

(๒) ส่งเสริมการปล่อยสินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ (Responsibility Lending) โดยนำ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล มาร่วมพิจารณาในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์สำหรับการ ให้สินเชื่อ

(๓) พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตอบโจทยสมาชิก เช่น ปล่อยสินเชื่อมากขึ้นในกลุ่มที่มี ความเสี่ยงน้อยและมีศักยภาพสูง ปล่อยสินเชื่อน้อยลงในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง และปล่อยสินเชื่อในวิสัยที่ สมาชิกยังสามารถชำระคืนได้

(๔) สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan)

(๕.๔) การเพิ่มรายได้และศักยภาพครัวเรือนลูกหนี้

(๑) การเพิ่มศักยภาพของครัวเรือนลูกหนี้ทำควบคู่กับการแก้หนี้ เพื่อช่วยให้ลูกหนี้บางกลุ่มสามารถมีรายได้พอที่จะชำระและปลดหนี้เก่าได้ และช่วยให้ลูกหนี้ทุกกลุ่มมีรายได้สูงขึ้น และมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีขึ้น จนไม่ต้องพึ่งพิงสินเชื่อมากเกินไป และไม่ต้องกลับมาก่อหนี้เกินศักยภาพอีก

(๒) ส่งเสริมอาชีพหลักภาคการเกษตรให้สามารถลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มปริมาณผลผลิต และเพิ่มคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน หรืออาชีพเสริม/เกษตรระยะสั้นที่มีรายได้หมุนเวียนระหว่างรอผลผลิต จากอาชีพหลัก หรือรายได้เสริมนอกภาคการเกษตร มีการวางแผนการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ของผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตลาด

(๓) สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อการประกอบอาชีพ

(๔) สนับสนุนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เป็นกลไกในการบริการสมาชิก เช่น รวบรวมผลผลิต สมาชิกจัดหาแหล่งจำหน่าย โดยใช้แนวทางตลาดนำการผลิต

(๕) สนับสนุนการเข้าถึงตลาด หาช่องทางการตลาดออนไลน์ ออฟไลน์ เพิ่มเติม

(๖) บูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาหนี้ ส่งเสริมความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ สนับสนุนการผลิต การตลาด เช่น สถาบันการเงิน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย สถาบันการศึกษา พอช. เป็นต้น

(๗) ส่งเสริมอาชีพเสริมให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ก่อให้เกิดรายได้มากกว่าหนึ่งทาง

(๕.๕) การสร้างภูมิคุ้มกันและความรู้เท่าทันทางการเงิน

- (๑) ให้ความรู้/สร้างทักษะทางการเงิน (Financial literacy)/ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อช่วยให้สมาชิกเข้าใจสถานะทางการเงิน
- (๒) เสริมสร้างความตระหนักรู้ในการใช้เครื่องมือทางการเงินในการบริหารจัดการเงินและ การบริหารจัดการหนี้เช่น การใช้ Application Smart Member ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- (๓) ส่งเสริมพฤติกรรมการออมและสร้างวินัยทางการเงินให้แก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
- (๔) เพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายส่งเสริมของรัฐในด้านการช่วยเหลือบรรเทาความเสียหาย จากความเสี่ยงของผลผลิต ราคา การประกันภัยพืชผล และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

๖.สหกรณ์จะได้รับประโยชน์จากการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

- สะดวก ยื่นคำร้องได้หลายช่องทาง ไม่ต้องยื่นฟ้องก็ไกล่เกลี่ยได้
 - ๑. สามารถยื่นคำร้องได้ด้วยตนเองที่ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท
 - ๒. สามารถยื่นออนไลน์ได้ที่ <https://mediation.coj.go.th/index.php>
- รวดเร็ว มีขั้นตอน กระบวนการไม่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลาไม่นานก็ยุติข้อพิพาทได้
- ประหยัด ลดเวลา ไม่เสียค่าใช้จ่ายของคู่กรณี ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตัดสินชั้นศาล
- เป็นธรรม มีคนกลางช่วยเหลือในการเจรจา และอยู่ในความดูแลของศาลทุกกระบวนการ
- มีผลบังคับ หากคู่กรณีไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงสามารถขอให้ศาลพิพากษาตามยอมได้

๗.กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๑. ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๔
- ๒. ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง พ.ศ.๒๕๖๓
- ๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ (มาตรา ๒๐ ตริ)
- ๔. พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทพ.ศ. ๒๕๖๒

สรุปผล

การใกล้เคียงก่อนฟ้องให้ชำระหนี้ของสหกรณ์ จึงถือได้ว่าเป็นระบบที่ส่งเสริมในการระงับข้อพิพาททางเลือกให้แก่สมาชิกกับสหกรณ์ ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีโดยคู่กรณีสามารถร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการใกล้เคียงและหากตกลงกันได้ก็อาจขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ทำให้ข้อพิพาททางแพ่งสามารถยุติลงได้ในเวลาอันรวดเร็วโดยไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องคดี ทั้งเป็นการประหยัดเวลา ประหยัดทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องสูญเสียในการดำเนินคดี ด้วยหลักสมานฉันท์และสันติวิธีด้วยวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมแก่ทั้งสมาชิกและสหกรณ์ เป็นมาตรการที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกต่อกระบวนการ

ข้อเสนอแนะ

แนะนำส่งเสริมเผยแพร่ให้ความรู้ด้านการใกล้เคียงข้อพิพาทและฝึกอบรมวิธีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความให้กับสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์เข้าใจและทราบถึงวิธีการระงับข้อพิพาทนอกศาลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ภาคผนวก

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก

กระบวนการปฏิบัติงานก่อนเข้าสู่ขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมาย

1 จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้

สหกรณ์จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้
ค้างชำระตามแนวทางของ
กรมส่งเสริมสหกรณ์

2 มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

1. พ้องดำเนินคดี โดยจ้างทนาย หรือเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรี
2. มอบหมายผู้ดำเนินการแทนสหกรณ์ (ควรจะเป็นประธานกรรมการ) เพื่อติดต่อ/ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการของศาล
3. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ย

3 รายงานผลการดำเนินงาน

รายงานผลการดำเนินการให้ที่ประชุม
คณะกรรมการดำเนินการรับทราบ
เป็นประจำทุกเดือนจนกว่าจะแล้วเสร็จ

นำเสนอข้อมูลเพื่อพิจารณา

ฝ่ายจัดการ นำเสนอข้อมูลสมาชิกที่มีหนี้
ค้างนานที่ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไข
ปัญหา ไม่มีหนทางประนีประนอม
ให้ชำระหนี้ได้ เพื่อพิจารณา
ดำเนินการตามกฎหมาย

4 จ้างทนาย/เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย

กรณีมีมติจ้างทนายความ
จัดทำสัญญาจ้างทนายความ
ตามระเบียบของสหกรณ์

กรณีมีมติเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย
ผู้ได้รับมอบหมายผู้ดำเนินการแทนสหกรณ์
ดำเนินการตามขั้นตอนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

การไกล่เกลี่ย เป็นกระบวนการ
ที่ต้องกระทำด้วยความสมัครใจ
ของคู่กรณีทุกฝ่าย

ขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก

1 ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ย

สหกรณ์สามารถยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยได้ที่
ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทประจำ
ศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจ โดยคำร้องต้อง
ระบุชื่อ ที่อยู่ ข้อพิพาท และหลักฐาน

2 ศาลรับคำร้องและตรวจสอบ

- * ศาลจะพิจารณาคำร้อง และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
ที่เหมาะสม
- * ผู้ไกล่เกลี่ยติดต่อคู่กรณีเพื่อกำหนดวันเวลาไกล่เกลี่ย

3 การประชุมไกล่เกลี่ย

- * คู่กรณี เข้าร่วมประชุมตามวันเวลาที่
ศาลนัดหมาย (สหกรณ์ สมาชิก ผู้ค้าประกัน
ทุกคน หรือผู้รับมอบอำนาจ)
- * ผู้ไกล่เกลี่ยฟังขอเท็จจริงและข้อโต้แย้ง
จากทั้งสองฝ่าย
- * พิจารณาขอเสนอแนะและหาแนวทาง
แก้ไขปัญหาที่พึงพอใจทั้งสองฝ่าย

4 ผลของการไกล่เกลี่ย

กรณีตกลงกันได้

- * ผู้ไกล่เกลี่ยจะทำบันทึกข้อตกลง
และคู่กรณีต้องลงลายมือชื่อ
- * บันทึกข้อตกลงมีผลบังคับได้
ตามกฎหมาย เหมือนสัญญา
ประนีประนอมยอมความ

กรณีตกลงไม่ได้

- * ผู้ไกล่เกลี่ยจะออกใบรับรอง
การไกล่เกลี่ยล้มเหลว
- * คู่กรณีสามารถนำใบรับรองนี้
ไปฟ้องคดีต่อศาลได้

หนังสือมอบอำนาจ
เรื่อง ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

ทำที่ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ซอย.....
ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้า (นาย / นาง / นางสาว)

อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ขอมอบอำนาจให้ (นาย / นาง / นางสาว)

อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

เป็นผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง เจริญ ไกล่เกลี่ย เสนอเงื่อนไข ยอมรับตามที่อีกฝ่าย
หนึ่งเรียกร้อง ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ สละสิทธิ ลงลายมือชื่อ หรือกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนิน
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง กับ..... แทนข้าพเจ้า
จนเสร็จการและข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบในการที่ผู้รับมอบอำนาจของข้าพเจ้าได้ทำไปตามที่ได้รับมอบอำนาจเสมือน
หนึ่งข้าพเจ้าได้กระทำด้วยตนเอง เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับมอบอำนาจ

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ ผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของตนและ
ลงชื่อรับรองสำเนาถูกต้องมาด้วย

คำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง

ศาล

วันที่.....เดือน..... พุทธศักราช ๒๕.....

ข้อพิพาท.....

ระหว่าง

{ ผู้ร้อง
..... ผู้ถูกร้อง

ข้าพเจ้าผู้ร้อง

เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อาชีพ.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์ (มือถือ).....

E-mailID Line

ขอยื่นคำร้องเพื่อขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องกับ.....ผู้ถูกร้อง

เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อาชีพ.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์ (มือถือ).....

E-mailID Line

ข้อพิพาทเรื่องทุนทรัพย์ บาท

สิ้นเชื้อ/ผู้บริโภคน สัญญาต่างๆ/เรียกให้ชำระหนี้ ละเมิด/ค่าเสียหาย

ครอบครัว มรดก ที่ดิน

มีรายละเอียดข้อพิพาทโดยสังเขป ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. มุขการณี.....

Dotted lines for writing.

ข้อ ๒. ชื่อเรียกร้อง.....

ข้อ ๓. แนวทางการเจรจาไกล่เกลี่ยในเบื้องต้น (ถ้ามี)

ข้อ ๔. วันที่สะดวกให้นัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๕. ช่องทางที่สะดวกในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- เดินทางมาที่ศาลด้วยตนเอง
- วิธีการไกล่เกลี่ยออนไลน์ (Line, Zoom, Vdo Conference, ฯลฯ)

ข้อ ๖. การแจ้งคำร้องและประสานเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- ประสงค์จะให้ศาลเป็นผู้แจ้งและประสานวันนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- ข้าพเจ้าประสงค์จะแจ้งให้คู่กรณีทราบด้วยตนเอง พร้อมทั้งประสานวันนัดไกล่

เกลี่ยกับคู่กรณีแล้วจะแจ้งให้ศาลทราบต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่เคยยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องหรือยื่นฟ้องในข้อพิพาทเรื่องเดียวกัน ต่อศาลนี้ หรือศาลอื่น และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง ระเบียบ และกฎหมายทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง
(.....)

- หมายเหตุ :**
๑. การยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐ ตรี
 ๒. แนวทางการเจรจาตามคำร้องนี้เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นในการไกล่เกลี่ย ซึ่งไม่มีผลผูกพันผู้ร้องจนกว่าคู่กรณีทุกฝ่ายจะเห็นชอบตกลงร่วมกัน

บันทึกข้อตกลง /

ข้อพิพาทหมายเลขดำที่ กพว...../๒๕....

สัญญาประนีประนอมยอมความ

วันที่ เดือน พ.ศ.

ศาล.....

ข้อพิพาท.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
..... ผู้ถูกร้อง

ข้าพเจ้า.....ผู้ร้อง

เลขบัตรประจำตัวประชาชน/ เลขทะเบียนนิติบุคคล □ - □□□□ - □□□□□ - □□ - □

เชื้อชาติ..... สัญชาติ อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....ไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร.....ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์.....

ข้าพเจ้า.....ผู้ถูกร้อง

บัตรประจำตัวประชาชน/ เลขทะเบียนนิติบุคคล □ - □□□□ - □□□□□ - □□ - □

เชื้อชาติ..... สัญชาติ อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....ไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร.....ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์.....

ขอทำบันทึกข้อตกลง / สัญญาประนีประนอมยอมความมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

๑.
.....
.....
.....
.....

หมายเหตุ ข้อตกลงนี้เป็นข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแพ่งมาตรา ๒๐ ตริ

ข้าพเจ้าสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

..... ผู้ร้อง

..... ผู้ถูกร้อง

หมายเหตุ ข้อตกลงนี้เป็นข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่งมาตรา ๒๐ ตี

แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินและการพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

